

POSTANOWIENIE

8 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Adam Doliwa

na posiedzeniu niejawnym 8 października 2025 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku A.F.

z udziałem M.F., M.F., Skarbu Państwa – KRUS, Agencji Restrukturyzacji i

Modernizacji Rolnictwa w W., Gminy S., S.M. i B.M.

o odłączenie działki nr [...] z księgi wieczystej nr [...], założenie dla niej nowej księgi

wieczystej (...) z wpisem jako współwłaścicieli A.F., M.F. i M.F.,

na skutek skargi kasacyjnej S.M.

od postanowienia Sądu Rejonowego w Świebodzinie

z 7 grudnia 2023 r., [...],

odrzuca skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Uczestnik S.M. wywiódł skargę kasacyjną na postanowienie Sądu Rejonowego w Świebodzinie z 7 grudnia 2023 r., wydanego w sprawie z wniosku A.F. z udziałem M.F., M.F., Skarbu Państwa – KRUS, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z siedzibą w W., Gminy S., B.M. o odłączenie działki nr [...] z księgi wieczystej nr [...], założenie dla niej nowej księgi wieczystej (...) z wpisem jako współwłaścicieli A.F., M.F. i M.F.

Skarżący wskazał, że doszło do nieważności postępowania, wobec rozpoznania zażalenia na postanowienie odrzucające skargę na orzeczenie

referendarza sądowego przez Sąd Rejonowy, podczas, gdy powinien orzekać Sąd Okręgowy. Skarga została osobiście złożona przez uczestnika.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, a zarazem kwalifikowanym pismem procesowym o ściśle określonej przez ustawę treści.

Zgodnie z art. 398¹ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna przysługuje od wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku lub postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli:

- 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne;
- 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów;
- 3) zachodzi nieważność postępowania lub
- 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Skarżący w lakonicznym wywodzie powołał się na nieważność postępowania. Nie sformułował wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Ponadto sam określił charakter złożonego pisma.

Skarżący upatrywał nieważności postępowania przed Sądem Rejonowym, który rozpatrzył zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego odrzucające skargę na orzeczenie referendarza sądowego.

Wskazać należy, iż Sąd Rejonowy rozpatrzył zażalenie w składzie trzyosobowym, zgodnie z art. 394^{1a} § 1 pkt 13 i § 1² k.p.c. Na postanowienie oddalające zażalenie na postanowienie odrzucające skargę na orzeczenie referendarza sądowego skarga kasacyjna nie przysługuje.

Niedopuszczalność skargi wynikała nadto z art. 87¹ § 1 k.p.c. Przepis ten stanowi, że w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych, a w sprawach własności intelektualnej także przez rzeczników patentowych. Zastępstwo to dotyczy także czynności procesowych związanych z postępowaniem przed Sądem Najwyższym, podejmowanych przed sądem niższej instancji. Celem tzw. przymusu adwokacko-radcowskiego, który obejmuje także wniesienie skargi kasacyjnej, jest zapewnienie temu nadzwyczajnemu środkowi zaskarżenia odpowiedniego poziomu merytorycznego. Sporządzenie skargi kasacyjnej osobiście przez stronę pozbawioną zdolności postulacyjnej jest dotknięte nieusuwalnym brakiem i powoduje konieczność odrzucenia skargi bez wzywania do uzupełnienia tego braku (zob. postanowienie SN z 14 listopada 2024 r., I CSK 3518/24).

Poza spełnianiem ogólnych wymagań dla pisma procesowego, skarga kasacyjna powinna również zawierać prawidłowo sformułowane elementy konstrukcyjne określone w art. 398⁴ § 1 pkt 1-3 k.p.c. Braki w zakresie elementów konstrukcyjnych skargi, a więc również w zakresie jej wniosków, skutkują odrzuceniem skargi *a limine* bez uprzedniego wezwania o usunięciu dostrzeżonych braków (postanowienia SN z: 13 grudnia 2024 r., I CSK 3318/24; 24 czerwca 2022 r., I CSK 3656/22).

Z tej przyczyny Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. odrzucił skargę kasacyjną.

SSN Adam Doliwa

(P.H.)

[a.ł.]

